

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBORI!

Imate pravico, da tudi v bodoče kupujete v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuju, kjer ste itak dobivali blago po najugodnejših cenah!

Obžalovanja vredni slučaji.

Hitro prijeta tatinska tička. V škofevem gradu na Betnavi pri Mariboru prebivajo katehistinje. Slišale so na podstrešju ropot in so obvestile o tem oskrbnika in ta je poklical na pomoč orožnike iz Studencev. Orožniška patrolja je vtaknila pod ključ pekovskega pomočnika Srečka Osojnika iz Studencev in tkalca Karla Ott s Tezna in jima odvzela za 600 din prekajene mesa, katerega sta izmaknila na podstrešju na Betnavi. Aretiranca sta vdrila najprej vrata, ki vodijo v grajsko kapelo. Iz kapele sta splezala v zvonik in tamkaj sta prebila zid na podstrešje. Z vlomom sta imela mnogo truda, a ju je zasledovala smola, da je bilo vse zaman, ker so jima bili takoj orožniki za petami.

Vlom v trgovino. Pri posestniku in trgovcu Ivanu Ferku na Pesnici je bilo vlomljeno v zgodnji jutranji uri. Vlomilec je odnesel manufakturnega blaga za 6000 dinarjev.

V podstrešni sobici se obesil. Na Teznu pri Mariboru so našli v podstrešni sobici obešenega 60 letnega delavca Franca Mulec. V zadnjem času je bil zaposlen pri tvrdki »Kovina«.

Popravljamo krivico. Mihael Pukšič, posestnik na Forminu, je bil zaboden od sosedu Ludvika Muršič in ne narobe, kakor je poročal »Slov. gospodar« v številki 33 z dne 18. avgusta. S tem naj bo popravljena krivica, katero smo storili Pukšiču vsled napačnega obvestila.

Nepoboljšljiv. Ivan Kociper, bivši kaznjeneec, je prišel k čevljarskemu mojstru Francu Gabrovcu pri Ptuju, kateri ga je kljub žalostni preteklosti vzel za pomočnika. Že prvo noč je nepoboljšljivi tat od-

nesel mojstru čevljev in usnja za 5000 dinarjev.

Obup nad življenjem. Obesil se je v Celju v kolarnici 35 letni hišnik Martin Vengust, ki je bil zaposlen kot zidar v mestni plinarni.

Roparski plen 51.000 din. V Zalogu pri Ljubljani na tovornem kolodvoru v baraki stanuje pisarniški sluga Josip Ostrež s svojo družino. Pri železniški nesreči je zgubil nekoč desno oko in je kot invalid nosil denar na pošto iz Zaloga k Devici Mariji v Polju. Železniški uradnik in blagajnik v Zalogu je izročil dne 24. avgusta Ostrežu aktovko, v kateri je bilo 51.000 din, da nese denar na pošto k D. M. v Polju. Šel je po bližnjici skozi Kašeljski gozd, kjer ga je iznenada napadel neznanec in ga je pobil s kolom od zadaj do nezavesti ter mu je oropal denar. Ostrež se je čez kake pol ure zopet zavedel in se je še sam vrnil v Zalog v čuvajnico, kjer je padel v nezavest in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Tolovaj, katerega zasledujejo orožniki iz Vevč in ljubljanska policija, je dobro znal, kdaj in kod hodi vestni Ostrež na pošto in kaj da prinaša.

Napad na reditelje kmečkega tabora. Na Zaplazu pri Čatežu se je vršil zadnje nedeljo veličasten tabor Kmečke zveze za Dolenjce. Nedaleč od Zaplaza je tolpa JNSarjev iz zasede napadla in hudo poškodovala tri reditelje tabora.

Izpred sodišča.

Za umor izvoljenke 20 let. Avgust Lipovec, 31 letni orožniški kaplar iz Trate pri Kočevju, je prišel za orožnika leta 1935 v Ivanjkovce pri Ljutomeru. Zaljubljen se je v blagajničarko pri ivanjkovskem trgovcu Lovru Petovarju, Angelo Novak. Imela sta namen, da se poročita. Lipovec se je rad prepiral s predstojniki in je bil precej vdan pijači. Iz Ivanjkovcev je bil premeščen na Planino pri Sevnici. Tamkaj se je obnašal tako slabo, da so ga pognali iz službe. Po odpustitvi se je podal v Ivanjkovce s prihranki, da bi bil v bližini izvo-

ljenke. Novakova je videla Lipovčevo vdanost alkoholu in se ga je začela izogibati. Radi tega je postal fant ljubosumen in je večkrat grozil Novakovi. Dne 3. maja pa je ob priliki gledališke vaje Novakovo dvakrat zabodel smrtno z dolgim nožem. Lipovec je bil radi dalje časa zasnovanega umora v Mariboru te dni obsojen na 20 let robije.

Obsojena kurja tatova. Jožef in Tomaž Zemljič od Sv. Benedikta v Slov. gor., sta zagrešila 23 kurjih tatvin. Orožniki so ju prijeli na Tomaževi gostiji, na kateri sta se veselila ukradene kurje pečenke. Jožef je bil obsojen na 2 leti, Tomaž na 5 mesecev strogega zapora.

Slovenska Krajina.

Prosvetni tabor za vso Slovensko Krajino. V nedeljo 5. septembra se bo vršil za vso Slov. Krajino v Soboti velik prosvetni tabor. Ob 8 se bodo udeleženci zbrali za sprejem dr. Korošca in drugih odličnikov, ki so obljubili, da bodo počastili prireditve. Ob 10 bo škofovska sv. maša pod milim nebom in po službi božji bo tabor, na katerem bo glavni govornik g. minister dr. Anton Korošec. Po taboru bo v parku, kjer se bo vršile taborsko zborovanje, domače veselje. Ker je dne 5. septembra nedelja, ima vsak udeleženec pravico do polovične vožnje na železnici.

Tolovajski cigan pod ključem. V Fokovcih je ciganska naselbina, v kateri je igral vodilno vlogo in tatinsko vlogo cigan Vincenc Horvat. Omenjeni je vlamiljal v družbi po Slov. Krajini, po obmejnem madžarskem ozemlju in Murskem polju. Očitajo mu 29 ropov ter vlomov, katere je zagrešil sam ali v kompaniji z drugimi cigani, kateri so pa že pod ključem. Letošnje spomlad je padel tudi Horvat orožnikom v roke in so odkrili v njegovi naselbini zaloge manufakturnega blaga, katero je bilo pokradeno v Sombotki vasi na meji v konzumu. Aretiran Horvat se je zabodel sam v nogo v trdni veri, da bo odan v bolnišnico v Soboti, odkoder bo pobeg čisto enostaven. Up ga ni varal. Še iztega dne v noči, ko so ga pripeljali v bolnišnico, je srečno pobrisal in koj je imel krog sebe dva ciganska tovariša, s katerima je uganjal roparske posle. Ta

Pes z ročno granato
Nedaleč od Sjedlca na
Poljskem se je primeril
razburljiv dogodek. Med
tem ko je oddelek vojakov
iz tamkajšnje garnizije
imel vaje z ročnimi
granatami, je pritekla
na vežballišče majhen
pes, stekel za ročno
granato, ki jo je bil
vrgel neki vojak, in jo
hotel prinesiti nazaj.
Prestrašeni vojaki so se
ga s kamenjem komaj
ubranili. Granata je
psičku eksplodirala v
gobcu in ga raztrgala.

Pet milijonov za prevod
Nagrada, kakršne ni
dobil še noben znanstvenik
za prevod, sta ponudila
francoska akademija
znanosti in neka založba
znanemu stari noslovcu
stotniku Auvergneu. Prejel
naj bi pet milijonov frankov

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

34

»Malo shoditi se menimo pa Šmarje pogledati,«
je porogljivo odvrnil pisar.

»Tedaj imamo isto pot pa gremo lahko skupaj.«

»Nam se mudi; ne utegnemo tako počasi.«

Oni štirje so jo mahnilo z dolgimi koraki naprej. Nekaj časa je Gašpar še pihal za njimi, kmalu pa je uvidel, da s svojimi starimi nogami ni kos dohajati mladih mož.

Na šmarškem polju so bili že dober streljaj preč njim. Tedaj se je usedel na kamen, oddahnil si je in obrisal pot, ki mu je curkoma lila s čela. Pri srcu ga je jelo nekaj tiščati...

Ali gredo biriči res k mežnarju kaj iskat?

Gotovo. Vse na njih kaže na to.

Ali čakaj! Zaman si brusijo pete; ničesar ne bodo našli.

Toda najsi tudi zastoj hodijo, sramota pa je in ostane, če ti biriči po hiši vohajo. Po vsej dolini bodo o tem govorili, povsodi bodo mežnarjeve po strani gledali. Od vsakega marnja nekaj obvisi; to ti je že tako s tem preklicanim človeškim jezikom.

In kdo je vsega kriv?

Nihče drug ko on, Gašpar! On je sam zahteval, naj gredo v mežnarijo gledat, da bodo spoznali, kako

po krivem obrekujejo... Sodniku bi kaj takega še na misel ne bilo prišlo, saj bi tudi nobenega vzroka ne bil imel za to. Zdaj je močnik skuhal — pa je. Bog ti ga blagoslovi, mojster Gašpar!...

Da, da, prav ima njegova Barba, ko pravi, da je postal že čisto otročji in kratke pameti. Le otroka lahko tako razkuriš, da ne ve več, kaj počne. Za človeka pa, ki ima svojih pet križev in še čez, bi dejal, da se ne bo kar razvnel kakor kup smodnika, če iskrica vanj pade.

Jeza je pač huda reč. Kdor se tej vda, ne bo delal starosti — in prav mu je. Kaj tak človek sebi in drugim hudega prizadene!

Ali kar je, je! Zdaj ti drugega ne ostane, ko počakaj, da boš videl, kaj bo!...

Kake dobre pol ure je sedel Gašpar ob cesti in si pridigal in se obkladal z modrimi nauki. Potem pa ni več strpel; pobral se je in odcapljal počasi dalje.

Ko je prišel v Šmarje, ni sprva zagledal nič posebnega. Ko pa je primahal bliže cerkvi, se je ustavil pred tropo ljudi, ki so se prerivali okoli mežnarije in se razburjeno pogovarjali. Že je začul posamične glasove:

»To je strašno!«

»Kdo bi si bil kaj takega verjel!«

»Na svetu ne moreš nikomur verjeti.«

Gašpar se je prerival med ljudmi in vprašal sem in vprašal tja:

trojica je na cesti izropala Antona Gregorja, Jožefa Žižeka in Karla Brgleza, katerim so roparji odvzeli denar in kolesa. Vlom v krčmo Karoline Fartelj jim je spodletel. Kolovodja vseh tolovajstev je bil Vinko Horvat, ki je nastopal celo s samokresom. Orožniki so končno organizirali obsežen pogon na Horvata in so ga tudi izsledili pri ljubici. Pri pogledu na orožnike je Horvat streljal, na kar sta mu odgovorila orožnika in sta ga zadela v roko in nogo. Ranjen se je cigan vdal. Orožniki so ga zagrabil in so ga vklejnjenega oddali v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Požar v obmejnem kraju. V Korovcih ob jugoslovansko-avstrijski meji je začelo goreti v odsotnosti gospodarja pri posestniku Francu Kolmanku. Ogenj je izbruhnil v škednju. Ker so bila vsa poslopja krita s slamo, so zajeli plameni hitro še drugo gospodarsko poslopje in hišo. Požarna nevarnost se je razvila s tako naglico, da na pomoč prihiteli sosedje niti živine niso mogli oteti. Zgorela je krava, dve telici ter tri svinje. Pogorelec je tudi ob žito, katero je bilo pripravljeno za mleto, ob krmo in razno gospodarsko orodje. Škoda znaša 60.000 din.

Nalivi. Ze dober mesec imamo zelo deževno vreme. Skoraj vsak dan dežuje. Na Ravenskem in Dolinskem je že zelo veliko škode. Voda je poplavlila travnike in njive. Krompir je že začel gniti in tudi druge rastline trpijo škodo. Jesenski pridelki so obetali zelo dobro letino, a če bo še nekaj časa deževalo, bo uničen krompir in tudi ajde in repe ne bo. Zdaj se je sicer zjasnilo, pa se ljudje bojijo novih nalivov.

Sobota. Daleč naokrog znani sejem »Bertalanova« je bil letos zelo slab, to pa radi velikega dežja. Živine je bilo malo, pa se je skoraj vse prodalo. Cena živine je tudi pri nas poskočila. Biki se kupujejo po 6 Din in čez za kg žive teže, teleta pa že po 7 Din. Kmet si je sedaj malo oddahnil, le prevelike doklade ga tarejo. Da bi ta cena živine le ostala.

Sobota. V tukajšnji zavod »Martinišče« je bil letos zelo velik naval. Vsi prostori so prenapolnjeni in več ni mesta niti za enega dijaka. Starši so uvideli veliko korist takega zavoda in zato želi vsak dober stariš, da pride njegov otrok v dobro mesto. Mi gospodom salezijancem čestitamo, da so ugled zavoda tako dvig-

nili. Treba bo misliti na povečavo sedanjih prostorov. — Širijo se govorice, da pride kmalu v Soboto cel bataljon vojaštva in bo tu stalno nastanjen. To bo za Soboto velika pridobitev in tudi korist. Torej v kratkem dobimo okrožno sodišče in vojaštvo. V Soboti bo začelo pri-manjkovati stanovanj, ki so že sedaj menda dražja kot v velikih mestih.

Mačkovci. Živahnega Zelkovega Vančeka več ni med nami. Vest o njegovi smrti nas je vse pretresla, saj smo ga videli v torek 24. avgusta opoldne, kako je skakal po hribih, a okrog četrte ure popoldne je bil že mrlič. Šel je z materjo v mlin, mati se je odstranila in mali enajstletni Ivan je že prišel preblizu transmissije in našil so le razmesarjeno telo. Bil je seveda pri priči mrtev. Nenadna smrt je domače in vse, ki so ga poznali, hudo prizadela. Pokojni zapušča žalostne starše in tri brate ter štiri sestrice. Žalostne domače naj tolaži Bog in molimo vsi za rajnega Vančeka, da bo čim-

prej prišel k ljubemu Bogu, če morda ima še kaj odslužiti v vica. Naj počiva v miru.

Sv. Sebeščan. Kakor smo poročali, smo nameravali imeti v nedeljo 29. avgusta blagoslovitev nove stolpne ure. Urar ni mogel ure pravočasno izgotoviti in zato je blagoslovitev preložena na poznejši čas. Radi tega je tudi gasilno društvo preložilo svojo tombolo, ki bo isti dan, ko blagoslovitev nove ure. Kedaj bo to, bomo pravočasno poročali. — Naš župnik g. Bejek Janko se je vrnil iz Belja, kjer je bil v svrhu dušnega pastirstva med našimi sezonskimi delavci. Letos je med našimi delavci dosti malarije. Tudi g. Bejek je zbolel za to boleznijo in je moral iti v bolnico v Osijek, katero pa je že po šestih dneh zapustil.

Sv. Sebeščan. Kn.-škofijski ordinarijat je podelil našo župnijo našemu župniškemu upravitelju g. Bejek Janezu. Kakor slišimo, bo imel inštalacijo 15. septembra. Gospodu želimo obilo božjega blagoslova.

Blagoslovitev temeljnega kamna za spomenik slovenskim žrtvam svetovne vojne.

Zadnjo nedeljo so se zbrali na Brezjah bojovníki, da prisostvujejo slovesni blagoslovitvi temeljnega kamna slovenskim žrtvam svetovne vojne. Kot priprava za nedeljsko slovesnost je bil v soboto zvečer v cerkvi govor, v katerem je predsednik Zveze, č. g. M. Ratej, razložil pomen nedeljske proslave. Sledile so slovesne litanije, katere so opravili g. celjski opat Peter Jurak kot zastopnik lavantinskega škofa, gvardijan dr. Hadrijan Kokolj in Mirko Ratej. Po večernicah je bilo v samostanski dvorani zborovanje že v soboto došlih bojovníkov.

Cerkev na Brezjah je bila vso noč lepo razsvetljena z žarometi. Rake in pokanje topičev je oznanjalo glavno nedeljsko slovesnost.

Nedeljsko prireditve so počastili ljubljanski škof dr. G. Rožman, belgrajski nadškof dr. Ujčić, zastopnik kralja in kneza namestnika Pavla podpolkovnik Pavlič, ban dr. M. Natlačen in konjiški arhidijakon Tovornik.

Pred sv. mašo je imel škof dr. Rožman na zbrane nagovor. Po sv. daritvi je blagoslovil ljubljanski škof temeljni kamen za spomenik. G. predsednik Ratej je prečital listino, katero so zazidali v temeljni kamen.

Koj za blagoslovitvijo je otvoril zborovanje g. predsednik Zveze, pozdravil vse odlične zastopnike cerkve in drugih oblasti ter je predlagal pozdravne brzojavke: kralju, knezu namestniku Pavlu, dr. Stojadinoviču, dr. Korošču, vojnemu ministru in škofu dr. Tomažiču. Predsednik je prečital tudi brzojavke, v katerih so pozdravili bojovníke: notranji minister dr. Anton Korošec, škof dr. Tomažič, mariborski župan dr. Juvan itd.

Kot pokrovitelj bojovníške prireditve je povzel besedo burno pozdravljen ban dr. Natlačen, ki je naglašal, naj bo spomenik na Brezjah priča hvaležnosti slovenskega naroda žrtvam, ki jih je od Slovencev zahtevala vojna, znak miru in sprave in simbol tovarištva.

»Kaj pa je? Kaj pa je?«

Nihče mu ni odgovoril. Šele blizu vrat mu je rekla neka stara devica s škodoželjnim obrazom:

»Marijo so okradli. So že vse našli.«

»Kdo jo je okradel? Kje so kaj našli?« je možič sopihal.

»Pri mežnarju v kleti. — V zidu si je Veronika vse skup skrila. No, zdaj se ji bo nos pobesil.«

»Kako, da bi prav Veroniko mogli dolžiti, da je ona skrila?«

»Njene škarje so našli zraven, tiste, s katerimi je ono Marijino tenčico razrezala.«

Gašpar je planil v mežnarijo.

V kotu je čepel mežnar Aleš in je gledal topo pred se. Lice mu je bilo belo kakor zid, dolga brada pa se mu je tresla. V drugem kotu je ječala mežnarica Marjeta. Veronika je stala pri njej in je na vse načine poskušala, da bi jo potolažila. Bled je bil tudi Veroničin obraz; ali na njenem licu ni bilo ne strahu ne bojazni, le zdaj pa zdaj ga je spreletela senca jeze in zaničevanja.

Na mizi so ležale ukradene reči: Marijina zlata kronica, precejšen kos zlate verižice, nekaj potrganih starinskih zlatnikov in razrezana tenčica. Na zlati kronici so manjkali vsi dragi kamni, na verižici večidel vsi zlatniki, na tenčici pa vsi zlatniki in večina biserov. Dragocene ovratnice pa sploh ni bilo. Da bi še to našli, so premetavali biriči vso hišo od

strehe do tal, pisar pa je bil medtem na straži pri najdenih rečeh.

Sredi teh so bile tudi Veroničine škarje...

Nekaj trenutkov je stal Gašpar, kakor da ga je strela oplazila. Ko je prišel do sape, je rekel napol glasno:

»Za božjo voljo, kaj pa se godi tu?«

»To ve sam Bog,« je odgovoril mežnar s svojim basom in je dvignil glavo. »Lumparija, da hujše biti ne more! V klet so nam te reči nastavili, da bi nas v nesrečo spravili.«

»Ali je kdo po sili vdrl v klet?«

»Ne, je zmeraj odprta. Zakaj bi jo naj pa bili zaklepali? Repice nam vendar nihče ne bo kradel.«

Ko je Marjeta začula svakov glas, je zakričala:

»Gašpar, ali si ti? Pomagaj nam! Saj ti nam vendar verjameš, da smo nedolžni!«

»Nedolžni ste kakor sam sveti Alojzij, to sem stokrat voljen priseči. Kar bom mogel, bom storil,« je dejal možič. »Toda: ali niste prav nič vedeli, kako lumparijo vam predejo?«

»Ne čuli nismo, videli pa še manj kaj,« je spregovorila Veronika; »edino prejšnji teden je dvakrat nekdo položil za mano tele reči: prvič verižico spodaj pri mecesnih, drugič pa kos tenčice, ko sem bila na Klemenovem vrhu. S pravo peklensko hudobijo so si namislili, kdor si je.«

za prevod neke perziške stare knjige, ki bi naj bila stara 2000 let. — Najnapornejše je bilo pri tem dehu ločiti posamezne liste papirusa, ki so postali s časom krhki in so se zlepili drug z drugim skoraj neločljivo. V nekoliko mesecih pa je učenjaku uspelo, da je napravil del rokopisa čitljiv in umijiv, in misli, da bo vse delo dovršil v dveh letih.

Bambus v južni Franciji

V vsej južni Franciji, posebno pa v Provansi, so se letos razcveteli bambusi. Pravijo, da vzbuja ta razcvet med tamkajšnjim kmečkim prebivalstvom nekakšen strah. V resnici se ta vrsta bambusov razcvete komaj enkrat, dvakrat v stoletju. Zakaj